

Куч-АДОЛАТДА

2015 йил
9 январь,
жума
№ 1 (514)

Ўзбекистон Республикаси Олий судининг ҳуқуқий газетаси

http://www.oliysud.uz

1998 йил 29 августдан чиқа бошлаган.

Мамлакатимизда 2015 йилга Кексаларни эъзозлаш йили деб ном берилди. Президентимиз Ислам Каримов Ўзбекистон халқига Янги йил табригига таъкидлаганидек, бунинг замирида ҳаммамизни оқ ювиб, оқ тараган, муқаддас юртимизнинг ташвиш ва муаммоларини ўз елкасида кўтариб келаётган, хонадонларимизнинг файзи ва кўрки бўлган кекса авлод вакилларини ҳаётган рози қилиш, уларнинг дуосини олишдек савобли ва олижаноб мақсадлар мужассам. Кексаларга ҳурмат халқимизнинг азалий ибратли қадриятларидан ҳисобланади. Ёш авлод турмуш синовларида тобланиб, катта ҳаётий тажрибага эга бўлган, теран ақлли, улур кишилар кўмаги ва маслаҳатига доимо эҳтиёж сезади.

КЕКСАЛАРНИ ЭЪЗОЗЛАШ – САВОБЛИ ВА ОЛИЖАНОБ ИШ

Истиклол йилларида қарияларни улуглаш борасида юртимизда кенг қўлланма хайрли ишлар амалга оширилди. Жумладан, 2002 йил мамлакатимизда "Қарияларни қадрлаш йили" деб эълон қилиниб, ёши улуг кишиларга ҳурмат ва эътибор янада кучайтирилди. Шу билан бирга, "Инсон манфаатлари йили", "Оила йили", "Аёллар йили", "Обод маҳалла йили", "Меҳр-мурувват йили", "Сихат-саломатлик йили", "Ижтимоий ҳимоя йили" ва "Обод турмуш йили" давлат дастурлари доирасида қўллаб-қувватлаш мақсади чора-тадбирлар амалга оширилди. Бу амалий ишлар кекса фуқароларга давлат ва

жамият томонидан ғамхўрлик кўрсатишни ошириш ҳамда уларни ижтимоий муҳофаза қилиш, моддий ва маънавий қўллаб-қувватлашга қаратилгани билан эътиборлидир. Ҳар йили 9 май - Хотира ва қадрлаш кунига кекса отахону онахонлар халқимизнинг эъзозидан бўлиш, моддий ва маънавий жиҳатдан алоҳида қўллаб-қувватланиши хайрли анъанага айланди. Бу кун тарихнинг оғир синовларини бошдан кечирган, фидокорона меҳнат қилган табаррук ёшдаги отахон, онахонларимизга ҳурмат ва эҳтиром кўрсатиш айёмидир. Қадрлаш ўзликини англаш, одоб-

ахлоқ белгиси, шунингдек, аждодлар мероси ва атрофимиздаги инсонларга чўқур ҳурмат ифодасидир. Бу борада Президентимизнинг 2014 йил 13 октябрда қабул қилинган "1941-1945 йиллардаги уруш ва меҳнат фронти фахрийларини ижтимоий қўллаб-қувватлашни янада кучайтириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги Фармони, айниқса, муҳим аҳамиятга эга бўлди. Конституцияимизнинг 39-моддасида "Ҳар ким қариганда, меҳнат лаёқатини йўқотганда, шунингдек, боқувчисидан маҳрум бўлганда ва қонунда назарда тутилган бошқа ҳолларда ижтимоий таъминот олиш

ҳуқуқига эга", деган муҳим қоида мустаҳкамланган. Шунингдек, бир қатор қонунлар, ҳукумат қарорларида пенсионерлар, уруш қатнашчилари ва ногиронларига тегишли имтиёзлар белгилаб қўйилган. Жорий йилнинг Кексаларни эъзозлаш йили деб эълон қилинган муносабати билан юртимизда ёши улуг инсонларни ижтимоий ҳимоя қилиш, улар учун муносиб турмуш шароити яратиш билан боғлиқ ишлар янги, янада юксак босқичга кўтарилади. Бинобарин, хонадонларимиз кўрки бўлган пири бадавлат кексаларимизни ҳар қанча эъзозласак муносибдир. (Давоми иккинчи бетда)

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси биринчи мажлисининг очилиши тўғрисида

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатасининг биринчи мажлиси 12 январь кuni соат 10:00 да Тошкент шаҳрида Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси биносидан очилади.

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси депутатлари диққатига! Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси мажлисига келган депутатлар 10 январь кuni соат 9:00 дан 18:00 га қадар Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси биносидан рўйхатга олинади. **Ўзбекистон Республикаси Марказий сайлов комиссияси**

Sharh Қонун ижодкорлиги самарадорлигини ошириш

демократик ислохотларни янада чуқурлаштиришнинг муҳим омили

Мамлакатимиз қонун ижодкорлиги соҳасида 2014 йил фойтда самарали иш бўлди. Олий Мажлис палаталари томонидан 17 та қонун ишлаб чиқилгани ва қабул қилинганнинг ўзиёқ бу фикрни яққол тасдиқлайди.

Айниқса, 6 та янги қонун — "Васийлик ва ҳомийлик тўғрисида", "Давлат ҳокимияти ва бошқаруви органлари фаолиятининг очиқлиги тўғрисида", "Хукукбузарликлар профилактикаси тўғрисида", "Ижтимоий шериклик тўғрисида" ҳамда "Жисмоний ва юридик шахсларнинг муносабатлари тўғрисида"ги қонунларнинг қабул қилинганлиги алоҳида эътиборга лойиқдир. Яна бир қатор қонунлар янги таҳрирда қабул қилинди. "Акциядорлик жамиятлари ва акциядорларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш тўғрисида", "Биржалар ва биржа фаолияти тўғрисида", "Инвестиция фаолияти тўғрисида"ги қонунлар ҳамда "Судьяларнинг малака ҳайъатлари тўғрисида"ги Низом шулар жумласига кирди. Ўтган йили "Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг айрим моддаларига (32, 78, 93, 98, 103 ва 117-моддаларига) ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида"ги қонуннинг қабул қилинганлиги, ҳеч шубҳасиз, миллий қонун ижодкорлиги соҳасида эришилган муҳим ютуқлардан бири бўлди. (Давоми учинчи бетда)

Yangi qonun mohiyati

Тақомиллашгаётган қонунлар

жамиятимиз тараққиёти, халқимиз фаровонлигига хизмат қилади

Айтиш керакки, Олий Мажлис Сенатининг 2014 йил 13-14 ноябрь кунлари бўлиб ўтган ўн олтинчи ялпи мажлисида сенаторлар томонидан "Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида"ги қонун ҳам маъқулланди. Ушбу қонун 2014 йилнинг 12 декабрида матбуотда эълон қилинди ва шу кундан эътиборан кучга кирди.

Маъқул қонун билан амалдаги бир қатор норматив-ҳуқуқий ҳужжатларга тегишли ўзгартиш ва қўшимчалар киритилди. Улар орасида мамлакатимизда ишбилармонлик муҳитини янада тақомиллаштириш, қўлай инвестиция иқлимини яратиш, давлат ва ҳўжалик бошқаруви органлари фаолиятининг очиқ-ойдинлигини ошириш, шу асосда тадбиркорлик фаолиятини юритиш шароитла-

рини тубдан яхшилаш, янги иш жойларини барпо этиш ва иқтисодиётнинг хусусий секторида аҳоли бандлигини ошириш, шунингдек, лицензиялашни ва рўхсат этиш характерига эга ҳужжатларни тақдим этиш механизминини янада соддалаштириш ва тадбиркорликка янада кўпроқ эркинлик беришга қаратилган қонунлар ҳам бор. (Давоми иккинчи бетда)

Она юрт қалқонлари

Қайси кuni синфдош дўстимни учратиш қўлим. Аёли билан бирга пойтахтни томоша қилгани келган экан. Алишер Навоий номидаги Давлат академик катта театри олдидаги хиёбонда бироз суҳбатлашдик. Синфдошимнинг кайфияти чоғ эди. — Эр-хотин байрамда бир айланиб келгани йўлга чиқдик. Андижонда ҳарбий хизматни ўтаётган ўғлимизни кўриб келаямиз, — дейди қаршилик шифокор Раҳмонкул Долиев. — Тошкент жудаям ўзгариб кетибди. Талабалар йилларимиздаги кўчаларни танимай қолибман. — Андижон-чи? Андижон қандай экан? — сўрайман ундан. — Ниҳоятда кўркам ва обод шаҳар бўлибди! Ҳаммаёқда қурилиш, ободонлаштириш. Ўғлим хизмат қилаётган ҳарбий қисмдаги шарт-шароит жудаям ёқди. Ёш бўлганимда, мен ҳам, албатта, ҳарбийлик касбини танлаган бўлардим. Раҳмонкулнинг ўғли Али-

шер Қарши шаҳридаги "Нуристон" академик лицейини битириб, Чирчиқ Олий танк қўмондонлик-муҳандислик билан юртида ўқиди. Айни пайтда ёш офицер Андижондаги ҳарбий қисмлардан бирида ўз вазифасини сидқидилдан бажаряпти. Синфдошим билан болалик йилларимизни эсладик. Таълим-билишлар, дўстларнинг "қулоғини қизитдик". Гап айланиб фарзандларга келиб талқиди. — Болалардан кўнглим тўқ, ошна, — дейди дўстим мамнун оҳангда. — Ҳаммаси ўқимизи, маълумотли, бир касб-корнинг эгаси. Фақат шу иккинчи ўғлим Алишернинг узоқдалиги бироз кўнглимни хижил қилиб турганди. Кеча унинг яшаш шароитларини кўриб, командирлари билан гаплашиб, кўнглим жойига тушди. Аввало, буларнинг барчаси учун Юртбошимиздан миннатдоримиз. (Давоми учинчи бетда)

Мамлакатимизда жамиятнинг асосий бўғини ҳисобланадиган оила мустаҳкамлигини таъминлаш, унинг ижтимоий муҳофазасини янада кучайтириш, айниқса, ёш оилаарни моддий ва маънавий жиҳатдан қўллаб-қувватлашга алоҳида эътибор қаратиб келинмоқда. Зотан, эртамиз эгалари — фарзандларимиз камол топадиган бу маскан авлодлар давомийлигини таъминлаш, асрий анъана ва урф-одатларимизни асраб-авайлаш, ёш авлодни қонун инсон этиб тарбиялашда фойтда муҳим ўрин тутди.

Айтиш жоизки, амалдаги қонунчилигимизда ҳам оила, нунчоглик муқаддас маскан экани ўзининг теран ифодасини топган. Чунончи, Оила кодекси ва бошқа қонун ҳужжатлари оила мустаҳкамлигини янада мустаҳкамлаш борасида муҳим ҳуқуқий асос вазифасини ўтамоқда. Оила кодексининг 17-моддаси ва Вазиранг Маҳкамасининг 365-сонли қарорига асосан никоҳланувчи шахслар давлат соғлиқни сақлаш муассасаларида бе-

Islohot va samara

Мустаҳкам ва тотув оила

соғлом авлодни камол топтиришнинг муҳим омилидир

пул тиббий кўриқдан ўтказилиши белгилаб қўйилган. Бу ўз навбатида, оилалар мустаҳкамлиги, жисмонан соғлом ва ақлан етуқ фарзандлар туғилиши, ирсий касалликларнинг олдини олишдек эзгу мақсадларга хизмат қилаётгани билан аҳамиятлидир. (Давоми тўртинчи бетда)

Huquq va burch

Солиқ тўловлари

уни тўлашдан бўйин товлаш қонуний жавобгарликка сабаб бўлади

лар қонун билан белгиланган солиқлар ва маҳаллий йиғимларни тўлашга мажбурдирлар. Ҳақиқатан ҳам, солиқ тўловлари

мунтазам адо этилиши, қонунчиликнинг бу борадаги меъёрларига қатъий риоя қилиниши мамлакат тараққиёт суръатларининг жадаллашиши ва халқ фаровонлиги янада ортишининг муҳим омили ҳисобланади. Ушбу фикрнинг тасдиғини қонунчилигимиз мазмун-моҳиятида янада яққол кўриш мумкин. (Давоми иккинчи бетда)

